

Apžvalga

Nr. 29 1946 rugpiūcio men 3 d. II metai

SUSITARIMAS VIS DAR NEPASIEKIAMAS

Paryžius, VIII. 3. Procedūros komisijoj vakar toliau buvo svarstomas klausimas, ar Taikos Konferencijos nutarimai turi būti priimti paprasta, ar dviejų trečdalių balsų daugumą. Tuo tarpu kai kai kurių mažų valstybių atstovai pasisakė už paprastą daugumą, Molotovas griežtai reikalavo dviejų trečdalių daugumą. Susitarimo neprieita.

Popietiniame posėdyje buvo svarstomas konferencijos pirmininko klausimas. N. Zelandijos atst. siūlė nuolatinį pirmininku Bidault ir jo siūlymą parėmė britai ir eilė mažų valst. atstovų, kai tuo tarpu Molotovas užsispyręs reikalavo pirmininku skirti iš eilės vieną iš keturių didžiųjų atst. Susitarimo taip pat nepasiekta.

ATVIROS KALBOS PARYŽIUJE

Paryžius, VIII. 2. Vakarykščiame Taikos Konferencijos plenumo posėdyje kalbėjo Jugoslavijos atstovas Kardelli, kuris protestavo prieš Triestės pripažinimą tarp-

tautiniu miestu. Tuo būdu, kalbėjo Kardelli, italų terorui atiduodama žymus skaičius slovėnų ir kroatų. Tokio nutarimo niekada nepriims nukentėjęs nuo fašizmo kraštas, kuris negali sutikti, kad jis, kovojęs su fašizmu būtų nuskriaustas, kai tuo tarpu užpuolikas būtų kompensuojamas.

Olandijos atstovas prašė svarstant ir priimant taikos sutartis su buvusiomis priešų valstybėmis susilaikyti nuo

grasinimų, politinio pykčio ir būti tolerantingais.

Australijos atstovas, kurio energingas pasisakymas už mažų valstybių teises buvo simpatyškai sutiktas viso pasaulio, o ypač mažųjų valstybių spaudos, reikalavo, kad šioje konferencijoje būtų lygiai traktuojamos visos valstybės. Dabar nėra didžiųjų, nei mažųjų valstybių, tačiau susirinko 21 lygi valstybė, kurios nori sukurti pastovią taiką.

Sovietai puola Austriją

Maskva, 1. VIII. Vakar „Izvestijos“ įsidėjo piktą straipsnį, nukreiptą prieš Austrijos vyriausybę ir parlamentą, kuris nesenai priėmė nacionalizacijos įstatymą, liečiantį ir tas Pietų Austrijos pramonės, kurias yra užgrobę sovietai. Parlamentą, priimdamas šį įstatymą, parodė nemaža politinės drąsos, nes sovietiniai Austrijos šeimininkai prieš tai buvo net dviem raštais išpėję kanclerį Dr. Figl taip nedaryti. Po posėdžio du krikščionių socialų atstovus sovietai buvo suėmę, bet kitą rytą paleido; jie tebelaiiko suėmę penkis kitus austrų valdininkus. „Izvestijos“ tą parlamentą nutarimą laiko nelegaliu, o patį parlamentą apkaltina antisovietiniu nusistatymu. Prancūzų „Le Monde“ pastebi, jog tokiomis aplinkybėmis austrų parlamentas to įstatymo nebūtų priėmęs, jeigu britai su amerikiečiais jiems

nebūtų mirktelėję ir davę suprasti palaikysią.

Vakar Maskvos radijas angliškojoje transliacijoje išplūdo „reakcinę“ Vakarų spaudą, kuri, anot sovietų kalbėtojo, aiškinanti, jog Paryžiaus konferencija padarysianti žingsnį naujo karo link.

SOVIETAI NEPRISHIMA KALTĖS

New Yorkas, VIII. 3. AP praneša, kad JAV vyriausybė buvo pasiūlusi sovietų vyriausybei sudaryti mišrią sovietų-amerikiečių, anglų komisiją ištirti Vengrijos ekonominei situacijai ir nustatyti kokius priemonių reikia imtis Vengrijos ūkiui atstatyti.

Vakar Sovietų S-gos vyriausybė įteikė JAV ambasadoriui Maskvoj notą, kurioje atmets amerikiečių pasiūlymą. Toliau notoje tvirtinama, kad dėl Vengrijos ekonominio sugriuvimo nėra kalta sovietų okupacija.

Britai traukia kariuomenę

Londonas, VIII. 3. Reuterio pranešimu iš New Delhi, iš ten išvyko britų kariuomenės daliniai į Barros miestą, esantį Irake. Šis miestas yra prie Persijos sienos ir už 50 km. nuo britams priklausančių naftos šaltinių. Ten vyksta streikas yra grynai politinio pobūdžio ir jis graso britų, indų ir kitų piliečių saugumui ir britų interesams.

Si kariuomenė, toliau pareiškiama, neperžengs Persijos sienos.

New Yorkas, 2. VIII. Šiandien prez. Trumanas pasirašė įstatymą, kuriuo atominė energija bus kontroliuojama JA Valstybės.

Pagal tą įstatymą atominės energijos kontrolė pereina iš karinių į civilinių institucijų kompetenciją.

BEVINAS SVEIKSTA

Londonas, VIII. 3. Oficialiai pranešama, kad Bevinas sveikata žymiai pagerėjo ir galimas daiktas, kad artimiausiomis dienomis jis atvyks į Paryžių.

SUKILIMAS LUKSEMBURGE

Londonas, VIII. 3. Vakar buvo numalšintas Luksemburge kilęs pučas. Areštuota daug aukštų karininkų.

Pučą buvo suorganizavę nuo vokiečių ir jų sandarbininkų nukentėję piliečiai, kurie buvo nepatenkinti švelniomis vyriausybės priemonėmis.

NAUJI 4 DIDŽ. UŽS. REIK. MIN PASITARIMAI?

Paryžius, VIII. 3. Taikos Konferencijos vakarykščiame posėdyje pirmas kalbėjo Čechoslovakijos užs. reik. min. Masarykas. Jis tarp kitko pareiškė, kad Čechoslovakija niekada nesutiks su tokiomis mažumoms skriaudžiančiomis taikos sutartimis, kokios buvo padarytos 1919 metais.

Lenkijos atst. iš pradžių reikalavo, kad Lenkijai būtų leista dalyvauti komisijoj, kuri paruoš taikos sutartį su Vengrija, nes Lenkija su ja kariaus. Anglijos, JAV ir kitų valst. atstovams tam pasipriešinus, nors SSSR ir rėmė tą pasiūlymą, Lenkijos atstovas jį atsiėmė sakdamas tuo norįs sumažinti formalumus ir pagreitinoti konferencijos darbą.

Kanados atst. Makenzy King prašė pagreitinoti taikos sutarčių apsvaistymus ir priėmimus. Toliau jis pareiškė, kad lemiantis faktorius turi būti ne valstybės galingumas, bet teisingumas, lygus visų valstybių traktavimas. Jis taip pat pasiūlė, kad, pagreitinimui taikos Konferencijos darbų, turėtų, paraleliai su konferencija, posėdžiauti ir keturių didžiųjų užs. reik. ministrai

DAR NEVĖLU SUPRASTI

New Yorkas, VIII. 3. The New York Times įdėjo straipsnį kuriame analizuojami atominės energijos kontrolės reikalai. Jame griežtai pasisakoma prieš sovietų planą ir prieš veto teisę atom. energ. kontr. komisijoj. Taip pat atremiamas Gromyko palyginimas tarp nuodingų dujų ir atominės bombos.

Sis straipsnis baigiamas tokiu pasisakymu: Kiekvienas jau turėjo progos įsitikinti, kad atominė bomba bet kurį kraštą galima trumpu laiku priversti nutraukti agresiją ir visiškai sunaikinti. Sovietų S-ga tatau taip pat turi suprasti, kol dar nėra vėlu.

GEN. VLASOVAS PAKARTAS

Maskva, VIII. 2. Vyriausias sovietų teismas Maskvoje šiandien nuteisė mirti rusų legijonų organizatorių Vokietijos armijoj buv. raudonosios armijos generolą Vlasovą ir kitus vienuolika jo artimų bendradarbių. Sprendimas bus įvykdytas rytoj rytą pakariant.

Trys „ministrai“

Paryžius, 1. VIII. „Exchange“ agentūra praneša, jog tarybinių Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų užs. reik. ministrų atvykimas diplomatinuose sluoksniuose sukėlė didelį susidomėjimą ir net apstulbimą. Tų trijų „ministrų“ atvykimas pastatysias Taikos konferenciją prieš problemą — pripažinti Baltijos valstybių prijungimą prie Sovietų Sąjungos, ar ne. Jeigu tarybiniais Baltijos kraštų „ministrams“ bus pripažinta teisė dalyvauoti konferencijoje, tai tuo patim busian ti pripažinta ir Baltijos kraštų aneksija. Agentūra priduria, jog D. Britanija ir JAV iki šiol Baltijos valstybes laiko nepriklausomomis.

„New York Herald Tribune“ praneša, jog Byrnes atsisakęs komentuoti tarybų Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministrų pasirodymą Paryžiuje.

Gediminas Galvanauskas

Taikos konferencija

Keturiu ministerių ilgai užtrukusio pasitarimo išvadoms svarstyti, sukviesta vadina-moji taikos konferencija. Jos pradžioje plačiai užsimota kalbėti apie taiką, kuri ne visų nuoširdžiai sutinkama. Daugelis priežasčių pateisina pesimizmą, kurio ženkle pradėta ši konferencija.

Šiandieną, vykstant konferencijai daug ko skiriasi nuo įvykusios Versalio rūmuose 1919 m. Anuo metu dalyvavo 32 valstybės, siekusios vieno tikslą — pažaboti Vokietiją. Dabar didelės ir mažos valstybės yra susiskaldžiusios į dvi stovyklas, turinčias skirtingus tikslus ir naudojančios saviškus metodus.

Konferencija suaukta, padėjus anglosaksams didelės pastangas. Praėjusiais metais, gruodžio mėnesį įvykusioje Maskvos konferencijoje veik prievarta buvo gautas sovietų sutikimas ją suaukti. Užsienio reikalų ministerių konferencijoje buvęs laviravimas, tariamos nuolaidos ir nevienkartinis J. Byrnes grąšimas siekė tikslo kuo greičiausiai sukviešti šią konferenciją. Tikslas pasiektas, konferencija posėdžiauja, bet kova toliau vyksta. Ji vyksta ne dėl pasaulinės taikos, ne dėl reparacijų, bet dėl įtakos sričių Europoje. Milžiniškos delegacijos rikiuoja ginklus — argumentus, kurie taipgi jėga remiami. Didžiama delegacijos rikiuoja ginklus — argumentus, kurie taipgi jėga remiami. Didžiama delegacijos rikiuoja ginklus — argumentus, kurie taipgi jėga remiami.

NEUŽBAIGTOS TAIKOS SUTARTYS.

Tik liepos 31 d. paskelbti vadinamų taikos sutarčių projektai su Italija, Bulgarija, Rumunija, Suomija ir Vengrija. Sutartyse aptariama tų valstybių naujos sienos, karinės pajėgos, reparacijos ir reklamuojamos politinės laisvės: rasės, kalbos, tikybės, spaudos ir politinės nuomonės pareiškimo.

Italija daugiausia žemių nustoja. Toliau seka nuskriaustoji Suomija ir Vengrija. Italijos imperija palaidota. Ji nustoja kolonijų, Prancūzijos pasienyje atplėšiama Brigue ir Tende, Triestas sutarptautinamas, Julijos Vinecijos dalis turi atitekti Jugoslavijai. Prof. G. Bettiole, Italijos delegacijos narys nurodo: „Jei priimsime prancūzų siūlytą sieną Venecijoje Julijoje, 200.000 italų liks už geležinės užtvartos, o komunizmui bus atidaryti vartai į Italiją.“

Kitos valstybės jau yra už geležinės užtvartos. Vengrija, Lenkija Transilvanijos, jų žemėmis 1,8 mil. vengrų atplėšiami nuo gimtosios žemės. Suomijoje toliau daromi maištai. Hangoe pusiasalis grąšinamas suomiams, bet jie turi sovietus išleisti į Pekkala sritį. Bulgarijai paliekama Dobrudža, kurią Hitleris jau padovanojo. Keturios galybės, užsimojusios vadovautis kiliais nuostatais, pamiršta net ir Wilsono skelbtą tautų apsisprendimą.

Visų tų valstybių karinis pajėgumas žymiai suvaržytas. Kariumenės leidžiama laikyti Italijai 260.000, Rumunijai 120.000, Vengrijai 65.000, Bulgarijai 55.000 ir Suomijai 40.000. Techniškas apsiginklavimas veik visai uždraustas.

Laisvių patikrinimas tiems kraštams, kurie yra atsідūrę už geležinės, uždangos, yra pats didžiausias pasityčiojimas.

Minėtas sutartis svarstant ne kartą turės kilti audra. Nugalėti kraštai gins savo teises. Italija stovi prieš sunkią kovą. Ji protestuos daugeliu klausimų. Jugoslavija Triesto klausimo sprendimu taip pat nepatenkinta. Bulgarija, gal gal būt, reikalaus išėjimo į Viduržemį. Graikija norėtų savo sienas ties Albanija išlyginti.

Žaismas pradedamas iš naujo. Konferencijoje gali būti daug kuo susitarta, neišspręsti klausimai, pav., Dunojaus laivininkystės išrišti ir ratifikuoti, bet visa tai negali lemti Europai ramaus gyvenimo.

Nes esminiai Vokietijos, Austrijos, Lenkijos, Pabaltijo klausimai paliekami atviri. Vokietijos problema jau dabar įtempia anglosaksų ir sovietų santykius. Maskva laiko Europoje milžiniškas armijas. Maskva įsakė Rytprūsijoje sustabdyti bet kurį judėjimą, padaryti sutvirtinimus ir praveisti spygliuotų vielų neperžengiama tvorą. Ir visa tai reikalinga pasaulinei taikai sutvirtinti?

LUXEMBURGO PABAISA

Prieš keleta dienų generolas de Gaulle nurodė, kad dabar pasaulyje yra dvi galybės: JAV ir STRS, kurios tarpusavyje rungtis. Abi šalys rikiuoja savo pajėgas.

J. Byrnes išvykus į Europą per radiją buvo paskaityti šie jo žodžiai: „Naujo karo išvengimas pareina nuo greito sugebėjimo pašalinti nuomonų skirtumą dėl pastarojo karo palikimo.“ Prez. Truman pirmą kartą palydėjęs Byrnes, jam vykstant į Paryžių, nurodė, kad dabartinė taika turi būti teisinga.

Bet anglosaksai daro manovą. Antisovietiškausi nusi-teikę senatoriai Vandenber ir Connally tik vėliau atvyks į Paryžių. Vietoj Bevino Paryžiuje pasirodo Cl. Attlee, Britų ministeris pirmininkas. Sovietai į savo delegaciją, lyg parodai, įterpia lietuvį P. Ratomskį, latvių Hans Kruss ir estų P. Waleskalm, atitinkamų respublikų tariamus užsienio reikalų ministerius. Tos pavardės kai kur sukėlė nepagrįsta nerimastį, kad Pabaltijo „valstybių atstovai“ konferencijoje būsią pilnateisiai nariai.

Konferencijos pradžioje iškilo ne vienas taktikos ir procedūros klausimas ginčas. Sovietai anksčiau dėjo pastangas politinius klausimus spręsti užsідarius. Konferencijoje nepageidavo žurnalistų. Anglosaksai pagaliau pasiekė, kad ne vien pilnates posėdžiuose, bet ir komisijose būtų įleisti spaudos atstovai.

Procedūros ginčais ypač aštrus. Australijos atstovas, mažųjų tautų gynėjas Herbert V. Evatt nurodė, kad visi nutarimai būtų sprendžiami paprasta balsu dauguma. Tai rodo, kad ši konferencija virsta pabaisa, kuri net negali surinkti kvalifikuotos balsų daugumos. Lon-

dono radijas dar prieš konferencijai susirenkant paskelbė, kad sovietai gali surinkti 8 balsus ir trukdyti dviem tiečdaliais bet kurį nutarimą padaryti.

M. Blumenfeld dienrašty „Libération“ dėsto: „Be didelio paklaidos galima tvirtinti, kad sovietinės politikos linija remia Ukrainą, Gudiją, Lenkiją, Jugoslaviją, Čekoslovakiją ir kai kuriais klausimais Norvegiją.“

Anglosaksai turi Belgiją, Olandiją, Kanadą, Indiją, Pietų Afriką, Australiją, Abisiniją ir Graikiją. Pastarąjį sąrašą reikia papildyti N. Zelandija ir Kinija. Brazilijos vaidmuo kelia tiktai dalines abejones. Vis dėlto du trečdajiu surinkti yra nelengva. Tai parodė P. H. Soaak rinkimai į procedūros komisijos pirmi-ninkus. Molotovui prieš šią kandidatūrą pasisakius, už jį surinkta tik 13 balsų, 7 balsuojant prieš, vienam susilaikius.

Konferencija prasidėjo. Pasaulyje, sutelkęs dėmesį, laukia. Romėniškasis Janusas žengia dviem veidais: viename atsispindi taika, kitas išduoda pasirošimą karui. Tokiomis nuotaikomis ir perspektyvomis pradėtos naujos varžybos Paryžiuje.

Jugoslavai nepatenkinti

Belgradas, VII. 31. Jugoslavijos teleg. agent. praneša, kad šiandien federatyvinis Jugoslavijos parlamentas nutarė reikalauti panaikinti 4 didžiųjų nusprendimą, pagal kurį yra sutarptautinama Triestė ir jos sritis. Tuo nutarimu Jugoslavija, kuri kovojusi sąjungininkų pusėj nukriausta, tuo tarpu buvęs priešas Italija yra kompensuojama.

Budapeštas. Min. pirm. Nagy pareiškė, kad sovietų reikalavimai dėl skautų ir kitų jaunimo organizacijų uždarymo buvo patenkinti „nordint išvengti kraujo praliejimo ir nuolatinės Vengrijos okupacijos“.

Viena. Sąryšy su gen. Kurasovo dekretu apie vokiečių turto Austrijos konfiskavimą, sovietai pareikalavo Austrijos vyriausybę perduoti jiems šešių svarbiausių ir kelių mažesnių Austrijos geležinkelių linijų eksploatavimą. Pagrindas — tos linijos po anšluso priklausė Reichui.

Roma. Italijos min. pirm. ir italų delegacijos pirm. Taikos Konferencijoj de Gasperi spaudos atstovams pareiškė, kad Triestės sutarptautinimas nėra tinkamas tos problemos išsprendimas. Dabar Triestė tapsianti neramumų ir nuolatinų vargų židiniu.

SOVIETAI NUSILEIDŽIA

Londonas. Reuterio koresp. pranešimu, sovietų vyriausybė nutarusi sumažinti iš Vengrijos reikalaujamų reparacijų sumą ir jų galutiną apmokėjimą, kuris turėjo būti baigtas 1948 m., atidėti iki 1953 m.

DAVE NE IS MEILĖS, BET IS BAIMES

Londonas. Sąryšy su JAV senato nusileidimu paskolos Anglijai klausimu, buvo spaudoje balsų, kad senatas tai padarė ne tiek iš meilės Anglijai, kiek iš baimės komunizmo, dėl kurio ekspansijos ir imperialistinių tendencijų Amerikoje jau neturima abejonių. Ta proga Bullitt vėl yra paleidęs stiprų posakį: „Mes neturime dėti panaudoti atomine bomba, kad padarytum galą naujam sovietinio imperializmo nusikaltimui“. — „Šiandien tėra tik vienas totalitarinis imperializmas, kuris grėsia vėl sukelti pasaulinį karą, tai SS-gos imperializmas. SS-gos tikslas yra užkariauti pasaulį komunizmui. JAV turi šita realybę suprasti. Stalinas, kaip ir Hitleris, pats nesustos, reikės jį sustabdyti“.

BAIGIA TREMTI

Praga. Iš Čekoslovakijos iki šiol ištremta apie 1 mil. vokiečių. Iki rudens bus visi tremtiniai galutinai ištremti.

Mes didžiuojames lietuviu tauta

Liūdnu mūsų kraštui momentu didžiausia blogybė yra per ankstyvas juodas pesimizmas, kuris ne vieną mūsų tremtinį yra pačiupęs į savo gniuždančias reples. „Bailus daug kartų miršta“ — sako patarlė. Tikrai tuos audringus metus mums daug kartų teko susidurti su mirtiniais pavojais, daug ko netekti, su viskuo apsiprasti, tačiau mes vis buvome drąsūs, pasiryžę ir turėjome viską gaivinančią viltį. Būkime toki ir toliau ir iš to taško vertinkime nors kartais ir nemalonių mums įvykių raidą.

Gražaus optimizmo JAV savaitraštyje „Amerika“ paskleidė mūsų poetas J. Aistis straipsnyje „Mes didžiuojames mūsų tautą“, kurio keleta minčių čia pacituojame:

— Nors aš esmi iš pašaukimo poetas ir mano plauko žmonės dažnai nemėgsta svaichioti netikslūs žodžius, bet esu linkęs į dalykus pažvelgti nuogomis akimis ir vadinti daiktus tikraisiais jų vardais. Dėl to mane dažnai erzina, kai išgirstu kalbant apie mūsų tautos tragediją. Galime kalbėti apie vokiečių tautos tragediją, ir būkite tikri, kad bus galima kalbėti apie dar didesnės tautos ir dar didesnę tragediją, bet mūsų tautą ištikusios negrovės negalima pavadinti kitu, kaip tik nelaimės vardu. Tragedijai būtinai reikia dviejų sąlygų ir būtent-valios ir klaidos, o mūsų tauta šioje nelaimėje nei savo valios nepareikšė nei klaidos nepadarė, atseit, jai ši nelaimė yra pri-

mesta, ji ne iš mūsų tautos vidaus eina, bet iš lauko primesta, ir primesta neteisėtu, ir dangaus keršto šaukiančiu smurto būdu.

Šiandienykštė mūsų tautos nelaimė bene bus pati didžiausia, ir tikrai kruviniausia visoje mūsų istorijoje. Bet aš jos vis dėlto negaliu lyginti su ta, kuri be triukšmo vyko XVIII amžiuje, kuri buvo bebaigianti pribaugti tautą, ypač mūsų kalbą.

Esu tikras, jog sugrįžus palankesnėms sąlygoms, iš šios nelaimės tauta per vieną dešimtmetį atsistatys taip, kad nuostolių nė žymės neliks, o iš XVIII amžiaus susmukimo atsikelti tauta dėjo pastangas daugiau negu šimtą metų, jo padarytus nuostolius jautėme visą nepriklausomo gyvenimo laiką.

Šiandien lietuvių tauta žino, kas ji yra ir ko ji trokšta, ir to jai niekas neatims, nežūrint, kaip priešas būtų žiaurus ir galingas.

Visa mūsų galybė yra mumyse pačiuose. Ir tatai parodė kaip tik ši nelaimė. Nė vienu mano tautos istorijos momentu aš negalėjau taip džiaugtis ir didžiuotis, kaip dabar, kaip šiandien. Ir nemanykite, kad aš tai sakau taip sau — į orą. Ne, mano akyse griuvo didelės tautos su tūkstantmetine valstybės tradicija, ir man buvo šlykštu žiūrėti į tai, kaip žemai gali didelės nukristi. Tada aš jau buvau tikras, kad mano tauta negalėjo taip žemai nukristi, ir pasirodė, kad tai buvo tiesa — man

JEI PO AMŽIU KADA

Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis
Ar jiems besuprantamos bus?

Ką mums žada rytojus? . . . Tikėk, jei gali!
Nes ir kaip begyvent ir kentėt be vilties?
Rodos, Dievas užmiršo! . . . o žmonės mieli,
Palauk, iki ranką išties!

Tarp vargų-sopulių, be rasos ir žvaigždės,
Mūsų mėlynos akys apteko kraujais;
Kam mirtis jas užmerkė, laimingas išsės,
Širdies nebekruvins vargais.

O tačiau mes, be ašarų jungą dienos
Nešdami, be nakvynės keliaujame sau,
Ar mums audros užkauks, ar kas kelią užstos,
Aukščiausias, tarnaujame Tau.

Nei vaitoti, nei verkti nepratę visai,
Vien atstatom krūtinę, apkalta ledu:
Ne be žado širdies mes kokie milžinai,
Bet sielą prakalbinant sunku!

Maironis.

tatai paliudijo tie, kurie savo akimis matė.

Lietuvio nepalaužė nei pirmą nei antrą okupaciją, jo nepalaužė ir trečia.

Mes daug praradom: sugrovė visa, ką mes dideliu vargu sukūrėme per mūsų laisvės metus, bet visi medžiagiški nuostoliai su laiku yra pataisomi. Nepataisomos tik žmonių aukos, o ši mūsų tautos nelaimė pareikalavo labai daug žmonių, kurių vieni krito kaip paprastos aukos, kiti abiejų okupantų buvo kankinami, žudomi ir tremiami. Treti žus patys: silpnesnius, kaip žinote, karas pagadina, ir jie tautai patys per save žūsta. Mes nesame

pakankamai gausūs, dėl to turim drebėti dėl kiekvieno vieno ar kitaip žūstančio lietuvi. Bet atminkite viena: nekaltai pralietos ašaros ir kraujas šaukiasi į dangų atkeršijimo čia pat, žemėje. Vokiečiai gavo užtarnautą atpildą, tai nemanykite, kad kitas išvengs dangaus keršto. Ne, ir jis susilauks atpildo — atpildo lygaus jo darbams.

Iš Lietuvos bus dar pareikalauta didelės aukos, bet po to aš matau Lietuvai gražią ateitį. Lietuva atsikels visoje savo didybėje ir Lietuvos misija bus didesnė nei kunigaikščių laikais: tada jinais gynė Europą nuo mongolų, (perkelta į 4 psl.)

Vyt. Alantas

DARŽININKAS

— Jūs negalite, ponai, įsivaizduoti kaip aš mėgstu daržą. Tai mano didžiausia silpnybė. Vienas mėgsta meškerioti, kitas — medžioti, o aš daržę knistis. Būdavo Lietuvoje . . . , ak, ką čia bekalbėti! Prie savo namiuko aš turėjau mažą darželį. Gal atsimenate, geltonas namiukas Vydūno alėjoje, prie pat ažuolyno? Bet tai nesvarbu. Ką ten gali visus miesto namiukus atsiminti? Taigi, būdavo, pareini iš tarnybos, pavalgai ir vienmarškinis į darželį. Koks sportas! Bet aš ne dėl sporto praleisdavau visą atliekamą laiką savo darželyje. Ką sportas? Sportas yra fizinis lavinimasis, o darželio apdirbinėjimas, pasakysiu, yra dvasinis pasitenkinimas, nervų poilsis, net estetinio skonio lavinimas. O gal net ir pilietinių dorybių auklėjimas. Juk ar nereikia turėti estetiškos nuovokos darželį išpla-

nuojant? Ar nereikia nusi manyti apie spalvų suderinimą, sodinant gėles? Juk sukaščiok gėlių šakneles bet kaip, be apgalvojimo, tai, kai sužydės, gausi tokią spalvų kakofoniją, kad ir žvirbliai baidysis. Bet užtat koks malonumas ir grožis, kai gėlės sužydi suderintomis spalvomis! Nesukite man galvos, ponai, be meninio pajautimo jūs gėlių nesusodinsite. Aš visada tuo klausimu turėdavau ginčytis su savo žmona. Jai kad tik į žemę įbesti, o aš sakydavau: ne, palauk, pirma įsivaizduok, kaip atrodys sužydėjęs ir tik paskum berk sėkla.

— Jūs sakote, ką čia bendra gali turėti darželio apdirbinėjimas su pilietiniu auklėjimu? O aš sakau: labai daug. Parodyk man savo darželį ir aš pasakysiu, koks tu pilietis. Darželio kad ir mažo apdirbinėjimas yra ne

kas kita, kaip mažo ūkelio administravimas. Mano kaimynas turėjo tokio pat didumo darželį, kaip ir aš. Bet jis būdavo apleistas, apžėlęs, negražus. Bet kitaip negalėjo ir būti, nes mano kaimynas gerdavo, su žmona riedavosi ir netvarkingai mokėdavo valstybinius mokesčius. Po ilgesnio stebėjimo aš padariau tokią išvadą: koks darželis, toks ir pilietis.

— Bet iš darželio ir naujos turi. Aš sodindavau ne tik gėles, bet ir daržoves. Visi žinome, Lietuvoje daržovių netrūkdavo, bet ar palyginsi savo išaugintas daržoves su pirktinėmis? Pavyzdžiui, mes su žmona labai mėgstame ridikėlius. Užtat ir vietos jiems nesigailėdavome. Būdavo pasirauni tokių stambių, skaisčių raudonų, sultingų: malonu akiai ir širdžiai. O juk galėdavai ir nusipirkti, bet jau toli gražu nebe tas. Valgydamas savo paties išaugintą daržovę jauti ne tik gomurio didesnę malonumą, bet ir dvasinį pa-

sitenkinimą. Jūs juokiatės, bet taip yra. Kas turėjo ir mėgo darželį, tas mane supras . . .

Taip kalbėjo būreliui pažįstamų pabėgėlis Jonas Bakūnas. Vieni iš jo šaipėsi, kiti jam pritarė, bet kiekvienas savo širdyje galvojo: kad tas vyras turėtų žemės sklypelį, tai tikrai padarytų stebuklą.

— O įsivaizduokite, jei čia mums kas kyštelėtų po gabaliuką žemės, ką mes padarytume? — pridūrė susisvajojęs Bakūnas. — Laiko mes turime marias. Galėtume ir daržovių prisauginti ir, žemėlė knisdami, Lietuvą prisiminti ir laiką naudingai sunaudoti . . .

Tartum išgirdusi Bakūno dūsavimus, unrras vadovybė pabėgėliams davė po skypelį daržo. Vienas savo gabaliuką apdirbo geriau, kitas blogiau, tik vieno Bakūno sklypelis liko pavyzdžingai neapdirbtas: ant jo žaliavo trąšios usnys ir apskritai visokios piktžolės . . .

BURKIMĖS I SKAUTU EILES

Skautų organizacija šiuo metu yra vienintelė, turinti teisę legaliai veikti sąjungininkų okupuotoje vakarinėje Vokietijoje. Tuo skautams sudaroma išimtinai privilegijuota padėtis kitų idėjinių grupių atžvilgiu. Bet tuo pačiu skautų organizacijai uždėdamos sunkios ir atsakingos pareigos jaunuomenės auklėjime išeivijoje. Pasiimdama šias pareigas skautų vadovybė imasi ir didelę atsakomybę prieš tėvus, patikėjusius šiai organizacijai savo vaikus, prieš lietuvių bendruomenę, kurios pasitikėjimu ir parama naudojasi, taip pat ir prieš lietuvių tautą, kuri didžiausias vilis yra sudėjusi į sąmoningą, vieningą ir ryžtingą jaunuo-

menę. Nepaslaptis, kad atskiros politinės grupės nori turėti įtakos į jaunuomenės organizacijas, o dažnai stengiasi

(atkelta iš 3 psl.)

bet vakarai nesuprato jos misijos. Rytoj Lietuva, patikėkite man, švies išsigimusiai Europai.

Mes galime šiandien didžiulis savo tautą, bet ateis laikas, kada visas pasaulis ja didžiulis. Tik reikia dėti visas pastangas, kad ji gyva pereitų šią sunkiausią savo kryžiaus staciją.

Tikėkite — Lietuva atsikels graži, demokratiška, teisinga.

Mes visi galėsime žengti į laisvąją savo tėvynę — į tą nuostabią kraštą, mūsų pažadėtąją žemę — brangiąją Lietuvą! /Varpas/

primesti ir savo pasaulėvalgą jaunuomenėi. Skautų organizacija turi tarptautinį apolitinį pobūdį. Skautų organizacijoje turi būti sklandus ir nuoširdus bendradarbiavimas, neatsižvelgiant į pasikyrų skautų skirtingą pasaulėžiūrą bei nusistatymą. Tik viena sąlyga: dirbdami skautavimo darbą, turime aukščiau iškilti už savo partijų bei pasaulėžiūrų nustatytą doktriną ir, neatsisakant savųjų įsitikinimų, pagerbti ir kitų įsitikinimus.

Turime dėti pastangas dirbti ranka rankon su visais, kurie nuoširdžiai aukojasi skautybės idealams ir su atsidėjimu skautavimui dirba. Darbo sąlygomis mes neturime pagrindo skųstis. Laiko pakankamai. Visuomenės susidomėjimas ir parama žymiai didesnė negu bet kada. Tik mes turime tai išnaudoti gražiai skautavimo idėjai lietuviškoje visuomenėje paskleisti. O tu turime siekti ne žodžiais, bet pavyzdžiu skautavimo veikla.

Dabar mes išgyvename dvasinės kovos laikotarpį. Tad turime būti patys tvirti ir pajėgūs išsilaikyti nepalūžę, kartu ir šiuos savo įsitikinimus perduoti lietuvių bendruomenėi. Mes privalome palaikyti tautiečių tarpe tvirtą tikėjimą savo tautos ir valstybės laisva ateitimi, skiepyti tautiečių tarpe vienybės ir tarpusavio tolerancijos mintį, nežiurint politinių pažiūrų skirtumų. Mūsų uždavinys skiepyti mūsų ideologijos pagrindinį pradą: žmogus žmogui yra brolis, o ne vilkas, kaip kad kai kurios nelaimin-

gos atminties diktatūrinės doktrinos mokė ir dar dabar dalinai tebemoko. Tik broliškumo principu paremta skautybės ideologija tapo populiari ne tik savo gimtinėje Anglijoje, bet išplito visame pasaulyje. Skautybė veda mus į tarptautinį bendradarbiavimą nurodžiusi pagrindinius ideologijos dėsnius: skautas, pripažįsta Dievą, kaip visatos Kūrėją, myli savo kraštą, dėl jo aukojasi ir dirba, padeda artimiesiems ir į visus žmones žiūri kaip į brolius, kurie laikosi žmoniškumo ir skautybės principų.

Skautybė, kaip jaunuomenės būdo formuotoja, stato sau uždavinį iš mažo skautuko-ės išugdyti pilnai didelį žmogų-asmenybę. Skautų auklėjimo sistemą praėjus ir ja persiėmus jaunuolis nežino vidinio susiskaldymo, tuo pat

metu jis yra geras, protingas ir veiklus. Jis nesiblaško savo jausmų siūbuojamas, nekeičia savo planų ir įsitikinimų, pasiėmęs pareigas ar darbą jį sąžiningai atlieka. Tikru skautu mes laikome tą, kuris yra ištikimas tiek širdies, tiek įsitikinimų, tiek pasiimtų pareigų ar darbo srityje. Skautybės auklėjimo sistema praėjus žmogus paruošiamas gyventi pasaulyje ir jam tarnauti visomis savo sielos ir kūno galiomis.

Skautybė, siekdama ugdyti asmenybės, neapsiriboja amžiumi, nes tobulybės siekti niekuomet nėra per vėlu. Būtu klaidingai suprasta skautavimo idėja, jai mes ją laikytume tik vaikų arba iki tam tikro amžiaus jaunimo organizacija. Skautavimas yra piliečių auklėjimo mokykla.

Tad burkimės visi po skautų vėliavą, kurioje įrašyta: Dievui, tėvynei ir artimui.

Skt. V. S.

Lenku partizanų likimas

Anglijos lietuvių laikraštis „Išėjimų Draugas“ Nr. 23 rašo: „Vilniaus krašte vokiečių okupacijos metu gana plačiai veikė lenkų partizanai. Prisiartinus raudonajai armijai prie Vilniaus miesto, lenkų partizanai ginkluotai išstojo prieš vokiečius. Jie kovojo su vokiečių kariuomene pačiam mieste, dėl ko Vilnius taip smarkiai buvo sudegintas. Rusams paėmus Vilnių, lenkai kaip raudonosios armijos talkininkai pusantrų paros šeiminkavo mieste. Per tą laiką Vilniuje jie sušaudė apie 150 lietuvių ir Ge-

dimino pilų buvo iškėlę lenkišką vėliavą. Keleta dienų vėliau rusai suėmė per 13,000 lenk. partizanų. (AB)

AD. MICKEVIČIAUS ANUKĖ I LENKIJA

Lenkijos atstovas Paryžiuje savo vyriausybės vardu pakvietė pasisvečiuoti Lenkijoje Ad. Mickevičiaus anukę Mariją Mickevičiūtę, kuri pakvietimą priėmė. Lenkijos atgimimo laudies šventės proga M. Mickevičiūtė apdovanoja Žalgirio II klasės kryžiaus ordinu.

Kaip suprasti rusus?

(IŠ READERS DIGEST 1946 M. GEGUŽĖS M.)

Visa, apie ką čia kalbama, yra atpasakojimas pasikalbėjimų su ekspertais, kurių patyrimas ir užimama vieta įgalina juos autoritetingai kalbėti amerikiečiams taip įdomiomis temomis. Dėl suprantančių priežasčių šie žmonės nori likti nežinomi.

Amerikiečiams ir anglams, kurie lankosi Rusijoje, ši nedaro kalėjimo įspūdžio. Norėdami suprasti, kaip rusai jaučiasi savo sistemoje, turim įsivaizduoti esą patekę į praeito amžiaus berniukų internatą su nepaprastai griežta disciplina, su daugybe „negalima“ ir rykščių bausmėmis.

Berniukai tokiose mokyklose buvo blogai maitinami ir miegojo šaltose patalpose. Ir nė vienas berniukas nesusapnavo eiti savu keliu. Jie dirbo nustatytomis valandomis, žaisdavo kada įsakyti ir gulti turėjo eiti nustatytu laiku.

Praktiškai jie buvo visiškai atkirsti nuo aplinkumos. Kon-

taktas su svetimais žmonėmis buvo draudžiamas arba — mažiausia nepageidaujamas. Jie turėjo mokyklos laikraštėlį, bet jauni leidėjai nėsapnavo jo puslapiuose kritikuoti savo mokytojus ar mokyklos vedėją, panašiai kaip rusams nėsapnavo neateina į galvą savo laikraščių skiltyje kritikuoti vyriausybę. Tie vaikai galėjo kritikuoti savo mokyklos choro dainavimą arba prašyti geresnių patalpų. Panašiai rusai jaučiasi turį teisę kritikuoti savo nepakankamai geras susisiekimo priemones arba reikalauti geresnių riedmenų, kad būtų išvengta grįžtančių į namus demobilizuotų vyrų susiskaldymo.

Mokiniai niekada negalvo-

davo apie diskutavimą seksualinių problemų mokyklos laikraštyje. Toks mokinytis net nesijautė turį teisę tai daryti. Panašiai ir rusai galvoja apie politinių klausimų diskutavimą laikraščiuose. Jeigu mokinytis būtų sugautas diskutuojant seksualinius klausimus su draugais, jis žinojo jog jo laukia nemalonumai. Rusai turėjo panašų patyrimą, liečiantį per laisvą politinių klausimų diskutavimą. Čia mokytojo botagas buvo Sibiras.

Argi visa tai rodo, kad rusai yra nelaimingi savo tėvyneje? Ne. Ir daugumas šių vaikų nesijautė nelaimingi šioje griežtoje mokykloje. Yra tikra, kad nedaugelis nepaprasto temperamento mokinių tokiose sąlygose kentėjo, bet daugumas prisitaikydavo. Retkarčiais jie pasiilgdavo namų, žmoniškos šilumos ir komforto. Šia prasme didelė dauguma rusų niekada nėra turėję „namų“. Jie nieko kito nežino, išskyrus savo mokyklą. Žmonės jaunesni, kaip 45 m. amžiaus

vargiai beprisimena priešrevoliucinės Rusijos gyvenimą.

Daugelis užsieninių stebėtojų daro klaidą, įsivaizduodami esą rusų vietoje. Jeigu toks svetimšalis, sėdėdamas savo ambasadoje ar viešbutyje diskutuoja su kitais svetimšaliais, tai jis negali atsikratyti giliu užuojautos jausmu rusams. Jeigu išeisi į gatvę ir maišysiesi rusų minioje ir su jais kalbėsiesi, tai nustebęs turėsi konstatuoti, kad rusai visai nesi-jaučia nelaimingi. Jie yra kantrūs, draugiški ir linksmi. Ir dar daugiau — pats neįsivaizduoja juos pamilti.

Norint rusus suprasti, tenka su jais kalbėti rusų kalba. Bet vos pastebėję kalbą su užsieniečiais, jie nejaukiai pasijunta. Jie žino, kad turėti reikalą su užsieniečiais yra nusikaltimas. Jiems įkalta, kad už Rusijos sienų esantis pasaulis yra išsigimęs ir pasmerktas išnykti. Rusai yra įtikinti, kad šis pasaulis jiems yra nedraugiškas ir todėl jie jo bijosi.

Amerikos lietuvių gyvenimo nuotrupos

(Is laikraščiu kronikos)

— Sumaniau nors kartą pamatyti ir išgirsti Vyrų Chora darant repeticijas... Įėjus į svetainę nustebo išvydęs veik visus man seniai pažįstamus veidus, kuriuos man teko matyti ir klausyti dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, tuomet vedamą J. Katiliaus. Tai buvo linksmas ir energingas sambūris jaunuolių, nesenai palikusių savo tėvynę. Tada, kai būdavo užtraukia senoviškas daineles ir Marselietę, tai suteikdavo maloniausių jausmų mūsų sieloms.

Taip buvo praėję. Dabar tie patys vyrai jau ne taip jauni. Vienas kitas jau gerai pasenęs, kai kuriems plaukų kirpėjai jau nereikalingas, bet po vadovybe profesionalio muziko K. Steponavičiaus dar geriau išsilavinę dainuoti, balsi jų pasidare švelnesni ir harmoningesni.

— Ateinantį sekmadienį vyrų choras turės išvažiavimą Jefferson miške, kaip paprastai už upės. Oro pranašai sako, kad pagada bus gera, nes jau bus Joninės, o apie tą laiką vasara visados yra gera.

Vyrai kviečia savo senus draugus ir prietelius atsilankyti į jų išvažiavimą. Vaisių bus užtektingai, nes vyrai laiko bakutę užkasę į žemę nuo praeitos žiemos...

— Gerai gyvuoja Ciceroj veikiantis našių klubas. Peritame susirinkime įstojo šie nauji nariai: (suminėtos septynių vyrų ir penkių moterų pavardės). Šokių komisija raportavo, kad gegužės 11

dieną surengti kliūbo šokiai buvo labai pasekmingi ir davė daug pelno. Panašiai nusisekė ir piknikas, kuris įvyko birželio 9 d. Dailus būrelis svečių smagiai laiką praleido, klausydamas dainų programos ir šokdamas prie linksmos muzikos.

— Ateinantį sekmadienį Draugija Lietuvos Ūkininkas rengia didelį pikniką Spaičio darže, Willow Sprigs J.L. Bus muzika, užkandžio ir skanaus gėrimo. Rengimo komitetas pp. Budreckis ir Kazimieras Davis kartu su valdyba kviečia visus suvažiuoti ir smagiai dieną praleisti tarp kvepiančių medžių.

Jeigu lytų, tai vis tiek prašom važiuoti, nes Spaičio darže yra didelė salė ir tenai bus muzika, dainų ir įvairiausių pamarginimų.

— Chicagon netrukus žada parvykti p. Marie Yūskienė. Jie rašo, kad turėjo gerą poilsį, sutvirtėjo ir kad mielai pasiliktų atostogauti ilgiau. Tačiau ji mano, kad jau laikas grįžti, nes namų labai pasiilgo.

P-niai Yūškai atostogaujant, jos taverno biznį prižiūrėjo dukterė Elenora ir žmonas...

— Sv. Kazimiero kapinėse buvo gražiai palaidota chikagietė E. Bružienė. Ji mirė beveik lygiai metams praslinkus nuo jos vyro mirties. Pereitas metais likusi viena, velionė labai liūdėjo, vargo ir sunkiai dirbo, iki galiausiai neteko jėgų. Ji buvo atrasta negyva kambaryje, kuriame

gyveno. Paliko penkis suaugusius vaikus.

— Praeitą šeštadienį apėjęs visas tuščias „bučernas“, vienoj radau pora kaulų. Radau ir pusantro šimto laukiančių tų kaulų. Eilė su N 144 išstovėjau pusantros valandos, o kaulų negavau, pirmieji juos gavo... Manau, kad būčiau žinojęs, kad ateis toki laikai, tai ūki būčiau įsigijęs, — nereikėtų taip vargti. Sekmadienio pietums vištelę išsi-kepčiau.

— Kazys P. Deveikis, visur gerai žinomas Cicero veikėjas, šįryt išvyko atostogų. (Sekretas!) P-no Deveikio draugams norime pakuždeti, kad jisai išvyko atostogų ne vienas, bet kartu su p-nia Anna Deveikiene. Ji yra buvusi p. Anna Zenevičius. Vestuvės įvyko vakar.)

— Lietuvių Amerikos biznierių organizacijos darbuotojai... Man nesmagu rašyti, kad yra mūsų organizacijoje šmeižikų. Naujienose tilpo rašinys, kad mūsų organizacija komunistų svetainėje laiko susirinkimus ir kad po susirinkimo, turėdami šurum burum penim peniukšlius. Tai yra nesąmonė. Kas tokio,

kad ateina kareivių: mes juos ir pavaišiname. O kad paaukavo Vilniaus bolševikams 50 dolerių, tai didžiama balsu buvo paduota: ką padarysi — kur didžiama, ten ir nusiveria. Bet, draugas Dudele, kodėl naparašei kad nuo banketo liko pelno 139 dol. Mano mintim vakariene buvo turtinga visokių valgių, o tikietas buvo tik 1.50 dol. Tai ir pasirodo, kad visa valdyba dirbo sutartinai...

— Jeigu Tilden High School mokykloje svarstomi planai išdegs, tai 16 metų moksleivis Stanley Shimkus ir keturi jo kolegos netrukus atsidurs Europoje.

Jų misija bus labdaringa. Jie globos Europon gabenamą 14-kos veislinių transportą. Ten nuvykę Shimkus ir jo draugai turės tas karves paskirstyti neturingoms ūkininkų šeimoms, kurios turi mažų vaikų, o neturi kur jiems gauti pieno. Jeigu gi kelionėje įvyktų tokia komplikacija, kad globojamos kelionėje karvių šeimos skaičius padidėtų, tai jiems pavesta ir atitinkamai didesnį skaičių sušelti. Karves nupirko, sukeldami 2100 dol. aukomis. Jie pinigų surinko, pardavinėdami už 25 c tam tikras sagutes su karvės atvaizdu. Rinkliavos obalsis buvo: „Gelbėjime Europoj badaujančius!“

„Dirbanciu rojuje“

Dideliuose durpyno laukuose matyti tik vienas agregatas. Jis dusliai tarška, bet jo garsas nuklysta vienišas per laukus. O vietos čia būtų ne vienam, bet trimis agregatams.

Durpyno direktorium iš karto buvo paskirtas specialistas: buvęs pašalintas iš maldūno už girtuokliavimą.

Durpyne iki šiol dar neiškasta ir 100 tonų durpių, vietoj tūkstančių tonų pagal plano grafiką. Darbininkai nežino net savo išdirbio normos, neturi supratimo, kiek jie uždirba per savaitę. Durpyne nėra nei laikraščių, nei žurnalų.

Laikas be jokio atidėlio jimo paskubinti durpių kasimą. Likusieji du sezono mėnesiai turi būti išnaudoti tam, kad pirmaisiais penkmečio metais mūsų pramonės imonės būtų pilnai aprūpintos vietiniu kuru.

Agitatoriai lankėsi kaimuose ir paskiruose valstiečių ūkiuose. Rezultatai netruko pasirodyti: pieno prievolių rodikliai greitai daugelyje valstiečių prašoko. Vienoje pieninėje supirka net 5 kartus daugiau pieno per penkiadienį, negu anksčiau.

Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Lietuva buvo paskelbta Tarybų Socialistine Respublika. Bet plačių darbo masių

revoliucionieriai nepajėgė pataukti savo pusę. Valstiečiai tikėjo gražiais buržuazijos pažadais, o proletariato tuo metu Lietuvoje veik nebuvo. Taip nepavyko pirmas mėginimas įvesti Lietuvoje socialistinę santvarką.

„Tiesa“, Nr. 132

KODĖL PERSILAUŽĖ GRICIUS?

„Naujienos“ rašo:

Bimba išgyrė Gricių-Pivosą už tai, kad tasai „teisingai suprato“ prasmę išvežimų į Sibirą ir padarė „persilaužimą“.

Bet Bimba autyli, kas priverstė Gricių „persilaužti“ ir bolševizmą garbinti.

Dar 1941 metais Gricius prisilūntė laišką iš Sibiro į Ameriką — ne Bimba ar jo tavorščiams, bet smetonininkams. Ir štai ką Gricius rašė: „Mane su šeima atvežė į šiaurės kiaulių ūkį. Sunku pas mus su valgiu. Nė vienas duonos trupinėlis nepalieka ant žemės. Vietos gyventojai labai tamsiomis spalvomis piešia žiemą, o mes kaip tik teturime vasarinius drabužius“.

Manau, kad jei Bimba reikėtų kiaules šerti Sibiro šalčiuose ir gerai pabadauti, tai ir jisai padarytų tokį pat persilaužimą, kokį padarė Gricius.

Iš antros pusės rusai šiuo pasauliu domisi. JAV vyriausybės iliustruoto žurnalo „Amerika“, leidžiamo rusų kalba, tiražas rusų vyriausybės buvo sumažintas iki 10,000 egz. Oficiali šio žurnalo numerio kaina 83 centai, gi juodojo rinkoj mokama ir 100 dolerių, o išplatinti būtų galima net 50 kartų daugiau. Tikrai yra daug rusų, kurie aistringai norėtų daugiau apie svetimus kraštus sužinoti. Bet jų mokytojai sako, kad yra bloga išeiti iš savo mokyklos, ir rusai klausio.

Idomiausi Rusijos žmonės yra rašytojai, menininkai ir mokslininkai. Bet tikrai ne daugeliui užsienio diplomatų ir žurnalistų pasitaiko progą privačiai su jais pasikalbėti. Kontaktas tik su tokiais įmanomas, kurių reputacija tokia gera, kad susitikimas su užsieniečiais negali jų pavojingai sukompromituoti. Net svečiausias rusų intelektualinio pasaulio žvaigždės, paklaustos, ar jos, praleisdamos va-

karą su užsieniečiais, nesijaučia nusikalstančios, švelniai nusisypso ir atsako: „Nesirūpinkite. Tie, kurie turi žinoti, žino, kad jūs šį vakarą esate svečias mano namuose“.

Ant Rusijos psichologinio horizonto nematyti jokių revoliucijos ženklų. Daugelis užsieniečių stebėtojų mano esą pastebėję potencinių maištinių raudonosios armijos vadų tarpe. Raudonosios armijos aukštoji vadovybė buvo smarkiai išvalyta 1937 ir 1938 metais. Ji yra ir toliau sijo jama. Raudonoji armija yra plačiai išblaškyta, o jos vadai turi mažai progų susitikti. Raudonosios armijos maršalai yra ištreniruoti būti militarinėmis mašinomis. Jie yra gerai tepami ir gerai ap rūpinami. Bet užtat jiems neleista jokia politinė iniciatyva. Maršalas Zukovas yra vienas iš geriausiųjų šių militarinių robotų pavyzdys. Jis neįsivaizduoja galės atlikti mažiausios reikšmės politinį sprendimą be instrukcijų iš Maskvos. (b.d.)

Skautu saskrydis Wuerzburgėje

Liepos 28 d., 25 metų su-kakties proga, kai JAV pripa-žino Lietuvos Nepriklausomy-bę de jure, Wuerzburgo skau-tų, tuntas surengė saskrydį, kuriame dalyvavo apie 700 skautų, atvykusių iš kaimy-ninių stovyklų: Hanau, Ful-dos, Schweinfurto, Seeligen-stadto, Scheinfeldo, Bad Mer-gentheimio.

Sventės išvakarėse skautų vienetai turėjo įvairias spor-to rungtynes, kad kitą dieną nugalėtojai galėtų susitikti finale.

Sekmadienį šventės iškil-mės buvo pradėtos vėliavų pakėlimu. Po to Wuerzburgo tunto skautai davė įžodį, bu-vo paskelbtas Vadijos įsaky-mas kuriuo stovykloje įstei-giami du tuntai: „Satrijos“ — skaučių tuntas ir „Žalgirio“ — skautų tuntas. Po pamal-dų, kurių metu giedojo V. Šimkaus vedamas choras, skautai išsirikiavo stovyklos aikštėje paradui, kuriame da-lyvavo ir trijų stovyklų lat-vių skautai. Aikštėje plevė-savo įvairiaspalvės vėliavos, darniose gretose stovėjo tūk-stantis skautų, pasipuošusių spalvingomis uniformomis. Parado metu grojo iš Wies-badeno atvykęs dūdų orkes-tras, vedamas Obolovičiaus. Parada priėmė vietos UNR-RA'os vadovybė, amerikiečių kariuomenės atstovai ir sve-čiai unričiai, atvykę iš kitų stovyklų. Po pietų buvo sportininkų paradas. Šauniuo-sius sportininkus pasveikino apylinkės komiteto kultūros ir meno vadovas teis. Vyt. Zukauskas.

Nors protarpiais atplauk-davo lietaus debesėliai, bet tai šventės programai didelių trukdymų nesudarė. Kai spor-tininkai negalėdavo pasiro-dyti aikštėje, jie persikeldav-o į sporto salę, kur tęsė toliau varžybas. O jų buvo daug, žaidė krepšinį, tinklinį, kvadrata, stalo tenisą, rung-tyniavo lėtame dviračiu va-žiavime, bėgime maišuose ir kt. 19 val. laimėjusioms spor-tininkų ekipoms buvo įteiktos dovanos. Ju buvo daug, gra-žių ir vertingų. Sportinin-kams dovanas skyrė. UNRRA, vietos organizacijos, įstaigos, dirbtuvės ir paskiri asmenys.

Saulei leidžiantis skautai ir vietos gyventojai susirinko į vėliavų nuleidimo iškilmes. Aikštės viduryje plevėsavo trys vėliavos: Anglijos, JAV, Lietuvos. Už jų, ant kalnelio, gražiai iliuminuota ir papuoš-ta stovė maža Gedimino pi-laitė (ją pastatė ir meniškai apipavidalino skautas Kaza-kevičius). Prieš vėliavas ka-bo didelis įrašas anglų ir lie-tuvių kalbomis „1921 m. lie-pos 28 d. JAV pripažino Lie-tuvos Nepriklausomybę de jure“. Virš užrašo kabo JAV

LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ

Š. d. Wuerzburgėje buvo su-sirinkę amerikiečių zonos lie-tuvių chorų vadovai pasitarti dainų šventės rengimo reika-lu. Jį išsiaiškinę sąlygas, jie nu-tarė surengti dainų šventę š. m. rugsėjo 8 d. Wuerzburgėje. Programa numatoma iš jung-tinių mišrių ir vyrų chorų ir liaudies šokių. Jungtinis miš-rus choras sudaromas iš sep-tynių chorų su 400 dalyvių, o vyrų jungtinis choras iš ma-ždaug 200 dainininkų. Jungti-niams chorams diriguos Br. Budriūnas, V. Šimkus (Wuerz-burg) ir Jonušas (Hanau).

UNRRA veikla bus sustabdyta

Vašingtonas. Š. m. rugpjūčio m. 5 d. Ženevoje įvyks UNRRA konferencija ir ta proga pas-kelbtas raportas. Iš jo matyti, kad konferencijos metu bus svarstomas tolimesnė UNRRA politika ir tolimesnis jos vei-kimas. Jei toliau UNRRA ne-gaus pagalbos, ji negalės to-liau padėti pagalbos reika-lingiesiems kraštams, iki jį pa-saulio dalis atsidurs sunku-muose. Kad UNRRA galėtų suteikti pagalbą jos reikalin-giems kraštams, iki jį nuims 1947 m. derlių, jai reikalinga 1.100 milijonų dolerių. Toliau raporte pažymima, kad UNRRA iki šiol gausi savo tėvynės 6 milijonus asmenų, o dabar išlaiko 1 milijoną be tėvynės asmenų.

ženklas. Apačioje, kalnelio papėdėje, stovi baltas kry-žius, lietuviškais ornamen-tais papuoštas. Prieš jį — iš akmenų padarytas aukuras. Aplink grandinių tvorėlę, ku-ri ištempta ant šovinių tutų. Sustoję žmonės gieda him-nus, Marijos maldą, ant au-kuro rūksta smilkalai, kry-žiuje sužiba elektros šviesa, skautės padeda vainiką.

Visa tai mums primena Karo Muziejaus sodelį, jo tradici-nes apeigas. Šluostomės aša-ras. Verkiame ne dėl to, kad sūriomis ašaromis save ra-mintumėm, ką nors pasigai-lėjimo prašytumėm, išmaldos, bet jomis apliejame pasaulyje viešpataujančią karčią netei-sybę, žmogaus laisvės teisių paneigimą.

Po to skautai ir stovyklos gyventojai žygiavo į miškelį, kur buvo surengtas laužas. Čia, bežiūrėdami gražių skau-tų pasirodymų, išbuvome iki vėlivos nakties.

Sventę — saskrydį organi-zavo ir pravėdė pikt. V. Venckus.

Saskrydžio proga skautus ir skaites sveikino UNRRA Team 169 Acting Director Ruth E. Cann, vyriausioji skautininkė J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, vyr. skautininko pavaduotojas St. Jakštis.

Vytautas Jevaitis.

Dainų šventės programa bus vykdoma stovyklos aikštėje. Sventės išvakarėje koncertuos (salėje) Lietuvių Meno Kolek-tyvo (Scheinfeld) chorai ir Hanau chorai.

LIETUVOS SKOLA AMERIKAI

Amerikos JV skolininkų saraše dar tebefiguruoja Lie-tuva, kuri yra likusi skolin-ga 6.197.682 dol. Procentų iki š. m. sausio I dienos prisirin-ko 2.974.242,37 dol., taigi iš viso Lietuva JAV skolinga 9.171.924,37 dol.

New Yorkas. — Einant pir-mykščiu nusistatymu, UNRRA Europoje veiklą turi sustab-dyti 1946 m. gruodžio 31 d. Kam bus perduota UNRRA-os veikla ir kaip ji bus ateity tvarkoma, duos pasiūlymų ir direktorijos suvažiavimas ir JTO pilnaties susirinkimas. Du didžiausi UNRRA-os kapita-lų davėjai — JAV ir Ka-nada, pareiškė nesutiksiančios, kad UNRRA-os veikla būtų prailginta.

La Guardia atvyko

Muenchenas, VIII. 2. Vakar iš Vienos atskrido į Muen-cheną variausias UNRRA di-rektorius Fiorello La Guar-dia. Jį priėmė aukštieji ame-rikiečių armijos karininkai ir vadovaujantieji UNRRA pa-reigūnai.

La Guardia pareiškė spau-dos atstovams, kad jis esan susistatęs aplankyti visas DP stovyklas Vokietijoje amerikie-čių zonoje.

Linco teismas Vengrijoje

Budapeštas. Prieš keletą dienų Miškalc mieste iš vieno malūno minia pagrobė tris malūninkus žydus ir juos tuo-jau nulinčavo. Minia juos ap-kaltino spekuliacija.

Po to minia išveržė į sau-šumo policijos įstaiga, išvedė į gatvę jos viršininką ir ten pat sušaudė.

Vyriausybė davė įsakymą įvykdyti skubią kvotą. Buvo atleisti įvairūs aukšti polici-jos pareigūnai.

Londonas. — Anglų spauda rašo, kad JAV ir D. Britani-jos aeronautikos ekspertai seka sovietų Rusijos aviaci-jos vystimasi. Jra žinių, kad sovietų zonoje Vokietijoje rusų ir vokiečių specialistai tobulina vokiečių lėktuvų mo-delius, varomus raketiniu principu. Taip pat tobulina-mos raketos, varomos radio pagalba.

Londonas, VII. 31. Vakar buvo paskelbti taikos su-tarčių projektai, paruošti 4 didžiųjų užs. reik. min. Pary-žiuje.

Kultūrinės naujienos

LEIDINIAI SKAUTAMS

Neseniai išleisti keli leidi-nai skautams. Paminėtini psk-Ono3 Saulaitinės „Skautybė Mergaitėms“ II-oji laida, Augsburg 1946. I dalis: Jau-nesniosios Skautės — 74 rota-torium spausdinti puslapiai II ir III dali dar neišėjo. Ro-land Philipps „Skilčių siste-ma“ (versta pskt. B. Mant-vilos) išleista Kaune 1932 m. 47 psl. Detmolde 1946 m. už-dėti nauji viršeliai ir pažy-mėta II laida. Ten pat is Gil-krafto knygelės „Knoting“ sk-vt. vyr. skilt. A. Tauras iš-vertė „Mazgus“ 12 psl.

Naujos lietuviškos knygos JAV. Bostone spausdinamas Jurgio Baltrušaičio, 1944 m. Paryžiuje mirusio mūsų poeto, lietuviškosios poezijos rin-kiny, kuris turės apie 200 psl. Knygą spaudai paruošė poetas J. Aleksandravičius Aistis. — Adv. K. R. Jurgėla yra parašęs ilgesnį studiją apie 1863—4 m. sukilimą Lie-tuvoje, kuri dabar spausdina-ma „Amerikos“ atkarpoje ir netrukus bus išleista atskira knyga. — Poetas J. Aistis yra parengęs spaudai naują eilėraščių rinkinį „Nemund-ilgesys“, kuris būsiąs išleista dar šiais metais.

Lituanistikos paroda. Cika-goje ALRKF Čikagos apskr-skyriaus iniciatyva gegužės pabaigoje buvo surengta li-tuanistikos paroda sąryš su vyks. M. Valančiaus 75 metų mirties sukaktuvėmis. Paro-doje buvo išstatyta nemažai eksponatų, tarp kurių ir vysk-Valančiaus parašytosios kny-gos. Lankytojams ta prog buvo dar surengta visa eilė paskaitų. Si pati ALRKF rengiasi steigti Amerikos Lie-tuvių Muziejų, kurio pradžia jau padaryta.

PLATINTOJAMS

Pranešame, kad Apžvalgo einama sąskaita yra: Apžval-ga Giro-Konto Nr. 2255 ir Sparkasse Kirchheim u. Teck (14 a).

Administracija.

APŽVALGA

Lithuanian Newspaper. Per-mitted by UNRRA Team 513. — Išėina 3 kartus per savaitę: antradieniais, ket-virtadieniais ir šeštadieni-ais. Leidžia ir redaguoja Re-dakcinė Kolegija. Atsakin-gasis redaktorius Alb. Val-entinas. — Prenumerata 1 mėn. — RM 6.—; atskiras numeris 50 pf. Redakcija: Nürtingen (Wttmbg.), Ka-tharinenstr. 31/1. Admini-stracija: Kirchheim u. Teck-Krebenstrasse 18. Druck: A. Gottliebs & J. Offwald, Buchdr., Kirchheim u. Teck.